

○ **JUISTE VOEDING DROGE KOE: BASIS VOOR GEZOND KALF**

○ **GOEDE HYGIËNE IS GOUD VOOR OPTIMALE JONGVEEOPFOK**

○ **NOG VEEL TE WINNEN MET TIJDIG INSEMINEREN PINKEN**

Meer focus op jongveeopfok levert geld op. Een forse jeugdgroei van kalveren leidt tot 1.500 kilo meer melk in de eerste drie lactaties. Bij 100 koeien is dat een extra jaaropbrengst van circa €10.000.

De jongveebezetting op melkveebedrijven daalt al drie jaar. Het gemiddeld aantal aanwezige kalfjes en pinken ging van 65 in 2016 naar 51 in 2019. “Om bij minder jongvee toch voldoende vaarzen op te fokken, moet de kwaliteit van de opfok omhoog”, zegt Klaas Coppens, productmanager rundvee van De Heus. De gemiddelde afkalfleeftijd van vaarzen (Alva) ligt nu op 26,1 maanden. “Dat verhoogt de opfokkosten per dier voor fosfaatrechten, voer, arbeid, huisvesting en mestafzet. Bij een te hoge Alva missen veehouders melk en het werkt negatief op de levens-

Door Janet Beekman

Hoge jeugdgroei kalveren is lucratief

duur”, stelt Jeroen Jacobi, productmanager jongvee van Agrifirm. Volgens Alien van der Hem, marketingmanager jongvee bij ForFarmers, betekent een efficiënte jongveeopfok ook meer melk per kilo fosfaat.

Jongveeconcepten

Mengvoerleveranciers ontwikkelen concepten voor jongveeopfok. Agrifirm heeft het DairyStart-jongveeconcept, ForFarmers de Vita-jongveeanpak en De Heus werkt met het Kaliber Jongvee Plan en het KalfGarantconcept. Ook bedrijven zoals Alpuro Breeding, Quality Calf en

Kalfsupport begeleiden melkveehouders in de jongveeopfok. De concepten sturen op voeding, management, huisvesting en klimaat om de groei van kalveren te verhogen en de afkalfleeftijd van vaarzen te verlagen. Dat leidt tot een groter melkproductie, een lagere jongveebezetting en meer rendement voor de veehouder. Jurgen Verheijen, eigenaar van Quality Calf, benadrukt dat het bedenken van een jongveeconcept en goede producten voor jongvee niet genoeg is. “Er is een heel intensieve begeleiding van veehouders nodig om alle puntjes op de i te zetten. Elk detail van jongveeopfok moet kloppen, ▶

Joost Onland, melkveehouder in Haaksbergen, is zijn kalveren harder gaan voeren met een intensief melkschema in de kalverdrinkautomaat. De groei is verbeterd en het levert meer melk op. FOTO: HANS PRINSEN

'De Alva verlagen met twee maanden geeft fosfaatruimte voor twee koeien'

anders werkt het niet. Wij motiveren veehouders om de jongveefok echt goed aan te pakken en dat ook consequent te blijven doen", zegt Verheijen.

Jongveeconcepten bestaan uit voedingsproducten, advisering door jongveespecialisten, monitoring en hulpmiddelen, zoals de VitaApp en vitaliteitscore van ForFarmers en Kaliber Selector van De Heus. Ook het monitoren van de groei is belangrijk. ForFarmers gebruikt hiervoor de VitaApp, die gewicht, borstomvang, BCS en hoogtemaat registreert. "De app geeft ook een inseminatie-alert geeft als dieren het inseminatiegewicht bereiken", zegt Van der Hem. Het jongveeteam van Agrifirm voert op melkveebedrijven twee keer

per jaar individuele hoogtemetingen van pinken uit, die in DairyStart Monitor worden geregistreerd. "Via een algoritme berekenen we wanneer veehouders een pink kunnen insemineren. Er zijn 195.000 metingen uitgevoerd. Door regelmatig de groei van jongvee te meten en die te vergelijken met de optimale groeicurve, ontstaat een betrouwbaar inzicht in de resultaten", vertelt Jacobi.

Effecten van jongveefokconcepten

Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat elke 100 gram extra daggroei voor het spenen, 250 kilo meer melk oplevert in de eerste lactatie door een betere ontwikkeling van uier en organen. Agrifirm streeft naar een Alva van 22 maanden bij voldoende ontwikkeling en een vervan-

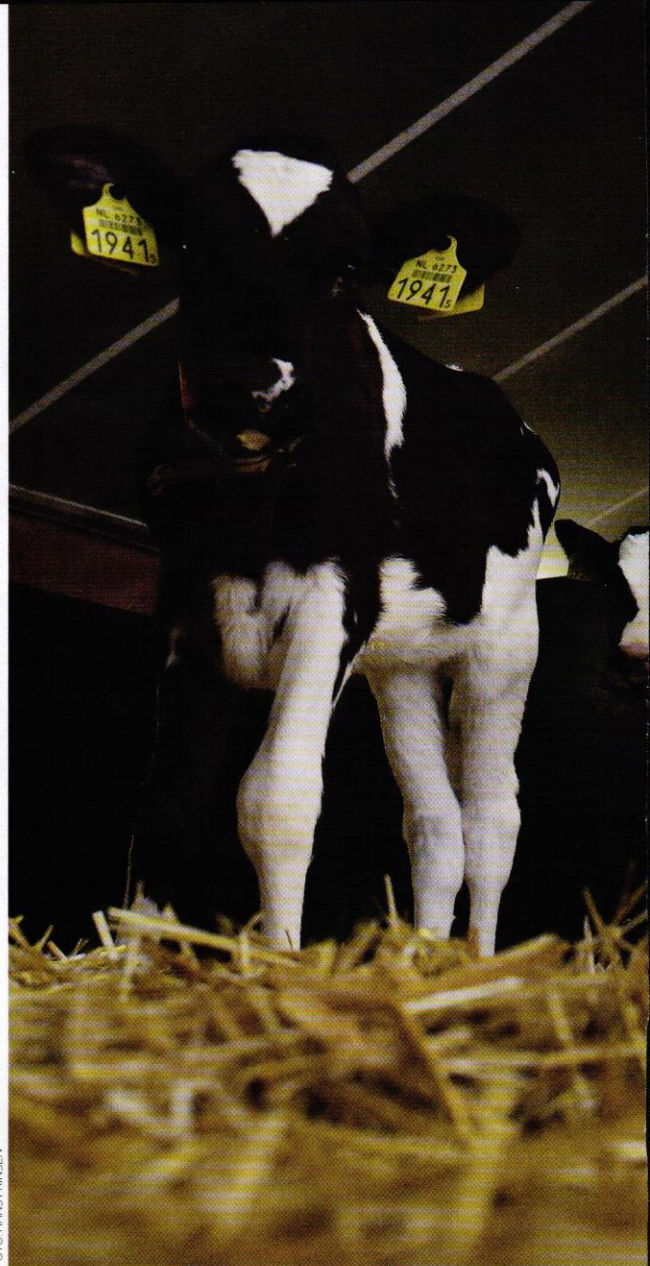

FOTO: HANS PRINSEN

advertentie

**ENERGIE
VOOR
GEZOND MEER
MELKEN**

Meer rendement van uw ruwvoer

Energie voor snelle opstart

Vet voor meer melk

+31 (0)514 569 001 | mail@speersta.com | www.speersta.com

gingspercentage van 22%. Afhankelijk van de doelstelling kan een veehouder ook op een latere Alva sturen. "Na 1,5 jaar toepassing van DairyStart Monitor is de Alva al gedaald met een halve maand. De groei van kalveren rondom spenen is 980 gram per dag, bleek uit onderzoek in 2018 in samenwerking met Nutrifeed", vertelt Jacobi. Dairy Start helpt ook bij tochtigheidswaarneming en op tijd insemineren. "Ook dat is belangrijk. We zien in de praktijk nog vaak dat pinken die al aan de maat zijn qua hoogte en ontwikkeling nog niet zijn geïnsemineerd, omdat er te weinig focus op is", zegt Jacobi.

Herbert Bouwers, directeur van Alpuro Breeding, ziet ook dat opfokkalveren met huidige jongveeconcepten en voeding harder groeien. "Veehouders moeten hier echt rekening mee houden en tijdig beginnen met insemineren."

De Heus wil met haar jongveefokplannen binnen 22 tot 24 maanden een goed ontwikkelde vaars opfokken. Coppens omschrijft een goede vaars als een dier met voldoende lengte, hoogtemaat, inhoud, een bodyconditiescore (BCS) van 3,25-3,5 en een gewicht van 570 kilo bij kalven. "Vaarzen die binnen 24 maanden zijn opgefokt met ons Kaliberplan geven meer melk. Dat levert in de eerste drie lactaties 1.500 kilo extra melk op

Melkveehouders houden minder jongvee. Om voldoende vaarzen op te fokken, moet de kwaliteit van de opfok omhoog. Insemineer goed ontwikkelde pinken ook tijdig om de afkalftijd van vaarzen te verlagen.

Verbeter de jongveeopfok

- Begin met een optimale voeding van hoogdrachtige koeien, want opfok begint al tijdens de dracht (bij het ongeboren kalf).
- Zorg voor een goed biestmanagement, meet de biestkwaliteit en verstrek alleen biest met voldoende antistoffen.
- Bereken jongveeantsoenen, voer hard en gebruik kwalitatief goede producten voor een hoge groei.
- Zorg voor monitoring van groei en ontwikkeling door kalveren te meten (hoogte of borstomvang van het kalf).
- Optimaliseer de huisvesting van het jongvee, zorg voor frisse lucht en een comfortabele, droge ligplek.

met een 0,04% hoger eiwitgehalte in vergelijking met een controlegroep. De uitval in de eerste drie lactaties was 5% lager”, zegt Coppens. Het Vita-concept levert ook een hogere groei van kalveren op. “Je moet het jongveeconcept dan wel van begin tot eind volgen. Als dat niet lukt, komt het jongvee niet tijdig op het inseminatiegewicht en blijft de Alva hangen op een te hoog niveau en daarmee laten veehouders geld liggen”, zegt Van der Hem.

Wat is haalbaar?

De experts zijn het met elkaar eens dat met een gerichte focus op jongveeopfok een Alva van 21 tot 22 maanden haalbaar is. “Met goed voeren in de eerste maanden groeien kalveren hard en als veehouders vanaf insemineren netjes doorvoeren, kunnen vaarzen op 21 maanden leeftijd afkalven”, stelt Bouwers. “Een Alva van 21 maanden is voor Alpuro Breeding geen doel op zich. Het doel is een goed ontwikkelde vaars op afkalftijd. De Alva is voor iedere veehouder verschillend, afhankelijk van de wensen en de bedrijfssituatie.” Verheijen en Jacobi sluiten zich daarbij aan. Jacobi geeft aan dat de doelstelling van de veehouder leidend is voor het bepalen van de Alva. Quality Calf vindt afkalven onder de 22 maanden discutabel. “Een Alva van 22 tot 23 maanden is haalbaar.

Iedereen die de jongveeopfok uitvoert volgens onze visie, kan minimaal een groei van 1 kilo per dag halen in de eerste drie maanden”, stelt Verheijen.

Volgens De Heus fokken de beste bedrijven nu al goede vaarzen op binnen 22 maanden. Veel aandacht voor de jongste kalveren is daarbij cruciaal. Coppens adviseert om in alle groeifasen structuur aan te brengen in voeding, huisvesting, verzorging en meetmomenten. Voorkom vervetting door op de norm te voeren. “Veehouders moeten tijdig starten met insemineren bij een hoogtemaat van 133 centimeter en een lichaamsconditie van 2,75 punten.” Van der Hem stelt dat een Alva van 21 tot 22 maanden mogelijk is, maar plaatst wel een kanttekening. “Een lage Alva moet geen doel op zich zijn, want het is belangrijk om geen onderontwikkelde vaarzen te laten afkalven, die nog niet rijp genoeg zijn om melk te produceren. Het doel is goed ontwikkelde vaarzen die lang meegaan.”

Extra groei kan altijd uit

Investeren in extra jeugdgroei kan altijd uit, met name omdat het meer melk oplevert. De Heus becijferde de kosten en baten van extra groei van jongvee. Een hogere groei in start- en jeugdfase kost circa 15 kilo extra ▶

FOTO: HANS PRINSEN

Het verstrekken van goede biest is belangrijk voor een goede start van een kalf. Door het meten van de biestkwaliteit met een refractometer is het mogelijk alleen biest met hoge gehalten aan antistoffen in te vriezen en te gebruiken.

kalvermelk en circa 200 kilo extra jongveebrok. Een investering van € 3.000 op een bedrijf met 100 koeien en

60 stuks jongvee. “De jongveebezetting gaat met 5 stuks omlaag en dat bespaart 33 kilo melkveefosfaat, goed voor € 1.000 per jaar. Daarmee bespaart de veehouder ook op huur, arbeid, mestafzet- en huisvestingskosten”, zegt Coppens.

De grootste winst zit in 500 kilo meer melk per lactatie met 0,04% hoger eiwit. Dat levert een bedrijf met 100 koeien jaarlijks € 15.000 meer melkgeld op. Daarmee komt de nettowinst uit op minimaal € 12.000 per jaar bij 100 koeien en 60 stuks jongvee. Bouwers geeft aan dat het hard voeren van een kalf tot 6 maanden oud circa € 50 per kalf extra kost in vergelijking met een minder intensief schema.

“De baten van intensieve voeding zijn ongeveer € 150 per dier en dat is een winst van € 9.000 per jaar bij 60 stuks jongvee”, zegt Bouwers. Van der Hem rekende met MelkEfficient twee scenario's door wat de voordelen van een efficiënte jongveeopfok opleveren voor een bedrijf met 100 koeien, 70 stuks jongvee en 30% veevervanging. De Alva verlagen van 26 naar 24 maanden scheelt 10 stuks jongvee en dat bespaart jaarlijks € 8.675 aan opfokkosten. “Daarnaast kunnen veehouders de vrijgekomen fosfaatruimte ook benutten voor twee extra koeien. Dat levert een extra voerwinst van € 10.125 per jaar op”, becijferde Van der Hem. ■

'Met hard voeren naar een efficiëntere jongveeopfok'

Maatschap Onland wil zoveel mogelijk koeien melken binnen de fosfaatwetgeving en is daarom scherp op de jongveeopfok. De gemiddelde afkalfleeftijd van vaarzen (Alva) is 22,7 maanden.

Vier jaar geleden kalfden de vaarzen van melkveehouder Joost Onland gemiddeld af op 26 maanden. Nu is dat 22,7 maanden en is er minder jongvee op het bedrijf. Op dit moment heeft de maatschap 4,6 stuks jongvee per 10 koeien. “We zijn ons meer gaan focussen op de jongveeopfok. Onder andere door te werken volgens het Vita-concept van ForFarmers halen we goede resultaten”, vertelt Onland. Door te werken met ColoQuick zorgen de maten voor een goed biestmanagement en biestkwaliteit. “Pasegeboren kalveren krijgen binnen het eerste half uur 4 liter biest van een goede kwaliteit met veel antistoffen. De biestkwaliteit wordt getest met een refractometer. Op die manier weten we zeker dat we alleen biest met hoge Brix-waardes verstrekken en dat versterkt de weerstand en gezondheid van de kalveren.” Dat is terug te zien aan een lage kalversterfte van 2% (exclusief 6% doodgeboortes).

Voeding en klimaat

De maatschap is de kalveren harder gaan voeren. De keuze van melkpoeder is veranderd. Van Sprayfo Geel, eerst naar Sprayfo Excellent en later naar Sprayfo Delta om een intensiever melkschema te voeren. “Als je een hoge groei wil halen, moet je kalveren meer melk en brok voeren”, weet Onland nu. De kalveren staan op een kalverdrinkautomaat en krijgen de eerste acht weken melk. Tot een leeftijd van 4 weken oud voert Onland er startvoer Vitabrok Pensstart bij, daarna een Vitabrok Groei met gehakseld stro. Na de melkperiode vervangen de maten het stro door TMR van het melkvee.

Voor de frisse lucht staan de kalveren buiten in iglo's. “De iglo's staan van de grond af en we strooien een dik pak stro. We hebben 35 iglo's aangeschaft. Dat is ruim voldoende om na reiniging twee maanden

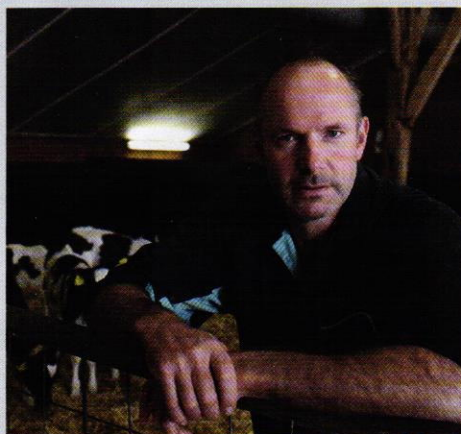

FOTO: HANS PRINSEN

Joost Onland (49) zit in maatschap met zijn vrouw Thea (46). De maten besteden vanaf 2016 meer aandacht aan de jongveeopfok.

sanitaire leegstand toe te passen, waardoor de kalveren weinig last hebben van infecties. Het schoonmaken met verdunde ammonia ontvet de iglo's en dat helpt tegen cryptosporidium.” In de stal voor het oudere jongvee is een buisventilatiesysteem geïnstalleerd en krijgt het jongvee een neus-enting tegen pinkengriep. “Door de hoge groei kan ik bij het jongvee op een leeftijd van 12 maanden beginnen met insemineren. De goede ontwikkeling van mijn vaarzen zie ik terug aan de hoge melkproductie. De vaarzen geven 9.781 kilo melk met 3,57% eiwit en 4,14% vet. De hogere kosten van melkpoeder en brok verdienen je altijd terug, omdat de vaarzen meer melk geven. Niet alleen in de eerste lactatie, maar ook in volgende lactaties.” De verwachte Alva over een jaar is 22,2 maanden.

217
melkkoeien

100
stuks jongvee

11.770
kilo melk per koe
per jaar